

Bài 11. GIAO LƯU THƯƠNG MẠI VÀ VĂN HOÁ Ở ĐÔNG NAM Á (TỪ ĐẦU CÔNG NGUYÊN ĐẾN THẾ KỈ X)

Học xong bài này, em sẽ:

Phân tích được những tác động chính của quá trình giao lưu thương mại và văn hoá ở Đông Nam Á từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X.

Ngay từ khoảng đầu Công nguyên, cư dân Đông Nam Á có thể đóng được thuyền lớn, đi biển được nhiều ngày, buôn bán với nhiều quốc gia, trong đó có Ấn Độ và Trung Quốc.

Quá trình giao lưu thương mại và văn hoá tác động đến Đông Nam Á như thế nào?

Hình 11.1. Phù điêu chiếc thuyền ở đền Bô-rô-bu-đua (In-đô-nê-xi-a, thế kỉ VIII - IX)

1. Tác động của quá trình giao lưu thương mại

Từ khoảng thế kỉ I, do nhu cầu trao đổi hàng hoá, đặc biệt là vàng bạc, thương nhân Ấn Độ đã tăng cường hoạt động ở Đông Nam Á, tập trung ở các cảng thị lớn của các vương quốc Phù Nam, Ca-lin-ga, Sri Vi-giay-a,...

Hình 11.2. Đồ trang sức bằng vàng (Văn hoá Óc Eo)

Cư dân của Vương quốc Ca-lin-ga (miền Trung Gia-va, In-đô-nê-xi-a) có nhiều kinh nghiệm trồng lúa và buôn bán bằng đường biển nên đã nhanh chóng trở thành một vương quốc hùng mạnh ở khu vực phía nam Biển Đông. Họ từng đem quân vượt biển tấn công Chăm-pa (năm 774 và năm 787).

Hình 11.3. Tiền Phù Nam

Từ thế kỉ VII, thương nhân Trung Quốc cũng đã mở rộng quan hệ buôn bán với các trung tâm thương mại vùng Đông Nam Á hải đảo như Sri Vi-giay-a.

Đông Nam Á là nơi cung cấp các sản vật tự nhiên như: gỗ quý, hương liệu, ngà voi, đồi mồi, ngọc trai,... và là thị trường tiêu thụ các sản phẩm thủ công như: len, dạ, đồ đồng, đồ sứ,...

Với nguồn sản vật phong phú, các vương quốc ở Đông Nam Á đã đóng góp nhiều mặt hàng chủ lực trên những tuyến buôn bán đường biển kết nối Á – Âu. Thời kì này, ở Đông Nam Á đã xuất hiện một số thương cảng, như Lâm Ấp của Chăm-pa, Pa-lem-bang của Sri Vi-giay-a,...

? *Tác động của quá trình giao lưu thương mại đến các vương quốc cổ ở Đông Nam Á từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X như thế nào?*

2. Tác động của quá trình giao lưu văn hoá

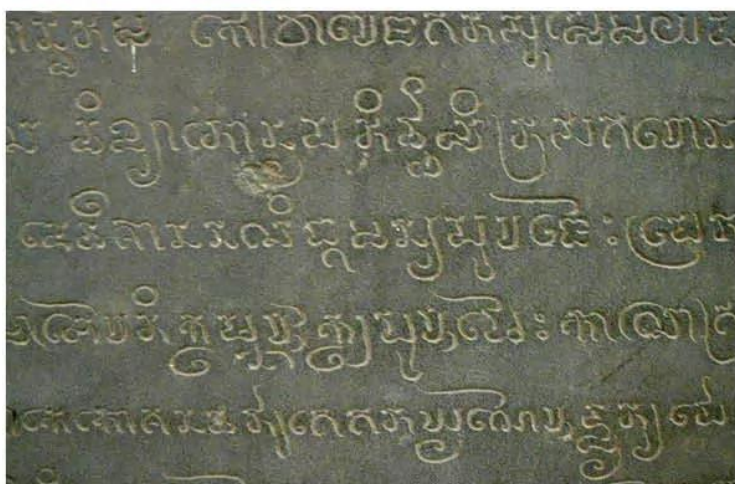
Tôn giáo

Phật giáo và Hin-đu giáo của Ấn Độ đã theo chân các nhà buôn, nhà truyền giáo vào Đông Nam Á, hoà nhập với tín ngưỡng dân gian của cư dân bản địa.

Hình 11.4. Đền Pram-ba-nan (In-đô-nê-xi-a, thế kỉ IX)

Chữ viết và văn học

Hình 11.5. Chữ viết Chăm khắc trên bia Pô Na-ga, (Nha Trang, Khánh Hoà, Việt Nam, năm 965)

Kiến trúc và điêu khắc

Kiến trúc của Đông Nam Á trong các thế kỉ đầu Công nguyên đến thế kỉ X mang đậm dấu ấn của kiến trúc và tôn giáo Ấn Độ. Trong đó, loại hình kiến trúc phổ biến là đền tháp, như tháp Chăm (Việt Nam), khu đền Bô-rô-bu-đua và Pram-ba-nan (In-đô-nê-xi-a), chùa Suê-đa-gon (Mi-an-ma),...

Hình 11.6. Chùa Suê-đa-gon (hay chùa Vàng) (Y-âng-gun, Mi-an-ma, khoảng thế kỉ VI – X)

Tiếp thu hệ thống chữ cổ của Ấn Độ, cư dân Đông Nam Á đã sáng tạo ra chữ viết riêng, như chữ viết của người Chăm, người Khơ-me, người Môn, người Mã Lai,... Riêng người Việt thì tiếp thu hệ thống chữ Hán từ Trung Quốc.

Bên cạnh kho tàng văn học dân gian, cư dân Đông Nam Á cũng tiếp thu văn học của Ấn Độ và sáng tạo ra những bộ sử thi như: *Ra-ma Khiên* (Thái Lan), *Riêm Kê* (Cam-pu-chia),...

Nghệ thuật điêu khắc truyền thống chịu ảnh hưởng của Ấn Độ, trong đó chủ yếu là điêu khắc tượng thần, tượng Phật và phù điêu.

Hình 11.7. Đầu tượng Phật theo phong cách Đvā-ra-va-ti (Thái Lan, thế kỉ VIII)

? Quan sát các hình từ 11.4 đến 11.7 và đọc thông tin, hãy cho biết tác động của quá trình giao lưu văn hoá đến các vương quốc cổ ở Đông Nam Á từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X như thế nào.

Tháp Pô Na-ga là một công trình kiến trúc chịu ảnh hưởng sâu đậm của văn hoá Ấn Độ. Hiện nay, tháp Pô Na-ga là một địa điểm du lịch hấp dẫn của du khách khi đến tham quan thành phố Nha Trang.

Hình 11.8. Tháp Pô Na-ga (Nha Trang, Khánh Hoà, Việt Nam)

1. Ghi vắn tắt nội dung theo mẫu dưới đây thể hiện sự tác động của quá trình giao lưu thương mại và văn hoá ở Đông Nam Á từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X:

Tác động của quá trình giao lưu thương mại	Tác động của quá trình giao lưu văn hoá
Thương nhân Ấn Độ hoạt động mạnh mẽ ở Đông Nam Á	Phật giáo và Hin-đu giáo du nhập vào Đông Nam Á
?	?

2. Trong vai hướng dẫn viên du lịch, em hãy giới thiệu về một thành tựu văn hoá đặc sắc ở Đông Nam Á (từ đầu Công nguyên đến thế kỉ X).